

Per un accés just a una Universitat de qualitat i democràtica Comitè Executiu – Barcelona, 10 de novembre de 2012

Les universitats han de ser enteses com a centres de coneixement, formació i recerca, elements que nodreixen tota la societat a través de la formació dels i les joves i de la recerca que es fa als centres universitaris. Així, la societat en conjunt surt beneficiada d'unes universitats públiques que siguin potents i competitives. En temps de crisi, però, no s'ha apostat per blindar i enfortir aquest pilar de l'Estat del benestar.

Actualment, els i les joves estudiants universitaris/àries estan en una situació doblement precària i preocupant. Per una banda, el Govern de la Generalitat de Catalunya, amb la complicitat del Govern central (que va eliminar el topall que marcava el màxim que les CCAA podien augmentar el preu de les taxes universitàries), va aplicar una pujada del preu de les matrícules que es va anomenar "progressiva", però que en realitat ha implicat que 6 de cada 10 estudiants universitaris/àries hagin pagat la matrícula del present curs més d'un 50% més cara que la del curs passat. Així, un elevat número d'estudiants ha hagut de pagar entre 500 i 1.000 euros més, depenent de la titulació, per poder estudiar a les universitats catalanes. Aquesta desmesurada pujada de taxes s'ha vist acompanyada d'un enduriment de les condicions per accedir a beques. En un context de crisi, on més del 50% dels i les joves està a l'atur i la situació de les famílies amb un nivell socioeconòmic mitjà i més baix és cada cop més desesperada aquestes mesures, lluny de garantir el dret d'accedir a l'educació, deixen fora de la universitat als i les joves amb menys recursos. De la mateixa manera, les segones i terceres matriculacions s'encareixen (amb l'eliminació de la segona convocatòria), els preus del màster, indispensable amb l'aplicació del Pla Bolonya, augmenta doblant els preus anteriors en alguns casos i s'encareix la segona carrera fins a un 40% (impedint a molts i moltes joves seguir avançant en la seva formació). Amb les mesures que apliquen els actuals Governos, tant de la Generalitat de Catalunya com el central, la joventut cada cop tenim més difícil tant estudiar com treballar.

D'altra banda, la Generalitat ha anunciat la seva intenció de canviar l'actual model de governança de les universitats públiques catalanes. La proposta, elaborada per un grup de 10 persones expertes nomenades per la Secretaria d'Universitats i Recerca, comportaria que el rector fos designat pel Patronat (un òrgan de 15 membres, la meitat dels quals escollits per la Generalitat), que també marcara les polítiques del Campus. Els i les estudiants només tindrien presència, amb un 20% dels membres, al senat, un òrgan merament consultiu. Per tant, s'eliminaria la participació dels i les estudiants en les eleccions tant a rector/a de la Universitat com en l'elecció dels degans de cada facultat, per una banda, i per l'altra veuríem com el paper de l'estudiantat quedaria reduït a un òrgan consultiu sense capacitat d'incidència real en el funcionament de les universitats.

El CNJC reclama:

- Una aposta ferma per l'educació pública com a via per sortir de la crisi i augmentar la competitivitat de Catalunya.

- La retirada de l'augment de les taxes universitàries, entenent que en una situació com l'actual impedeixen que molts joves puguin accedir als estudis universitaris a causa del seu elevat preu, i el replantejament dels trams de renda, perquè s'ajustin a la realitat i no carreguin l'augment de les taxes en les famílies amb un nivell socioeconòmic mitjà i baix, tot afectant el consum i de retruc el creixement econòmic. En qualsevol dels casos, exigim la revisió del sistema actual de taxes que dificulta l'accés als estudis superiors dels i les joves amb menys recursos ja que la universitat, com a servei públic, ha de ser d'accés universal i gratuït.
- Que el canvi del model de governança es plantegi amb la participació de tots els sectors de la comunitat universitària per tal de fer un debat en profunditat sobre els canvis que puguin ser necessaris i arribar a un consens. El canvi de model ha d'anar enfocat a millorar els mecanismes de participació dels i les estudiants, i no a fer-la desaparèixer. El claustre, òrgan de direcció col·legiat, ha de recuperar el seu rol com a màxim espai de discussió i decisió.